

Birgitta Östlund
09-11-03

Lövstabruks Internationella Orgelakademi 2010, 12 - 19 september

Projektpresentation – ett förslag

VAD TYCKER DU SOM TAR DEL AV DETTA FÖRSLAG?

Motto för vår önskan att ännu en gång samlas kring Cahmanorgeln i Lövstabruks kyrka:

***” I wish my heart were an organ pipe
and I the translator of God’s silence.”***
(Émil Cioran)

*För den 16:e internationella orgelakademien i Lövstabruk föreslås temat: Hur klingade Cahmanorgeln i Lövstabruk på 1700-talet och vilken var **musiken** som klingade? Detta innebär kanske också ett möte mellan barockmusik och (uppländsk) folkmusik.*

Akademien blir ett led i ett interpretations- och forskningsprojekt som realiseras genom samverkan mellan, som tidigare genom åren, Hållnäs-Österlövsta församling – Lövstabruks Kulturförening/ Orgelakademien – och just detta år Musikhögskolan i Göteborg – GoArt – KMH.

Bakgrund

Sedan 1995 har varje år en av de mest betydande orgelakademierna i Skandinavien ägt rum i Lövstabruk. Hållnäs-Österlövsta församling är i sammanhanget den centrala aktören och olika

musikhögskolor inom och utom Sverige har varit samverkansparter på olika sätt. Samordnare och lokal producent är Lövstabruks Kulturförening/Internationella orgelakademien i Leufsta Bruk.

2010 års akademi förbereds av

Joel Speerstra, som i många år medverkat som lärare och konsertgivare vid vår orgelakademi, lärare i musik för orgel och pedalklavikord vid Musikhögskolan i Göteborg, samt forskare vid GoArt, jämte **Lukas Arvidsson**, som förväntas göra ett masterarbete om Leufstaorgelns tidiga repertoar vid Göteborgs musikhögskola och som är verksam som kyrkomusiker i Kristus Konungens kyrka i Göteborg, samt av mig Birgitta Östlund, sedan 1995 lokal producent för akademien.

En orgels fasad speglar insidan av instrumentet. Man skall med blotta ögat kunna se, förnimma, längta efter och förberedas för hur orgeln klingar. En sådan total homogen orgelupplevelse kan Leufstabrukinstrumentet främja.

Frågor som vi söker svar på: Hur lät orgeln år 1728? Varifrån kom musiken? I vilka sammanhang användes instrumentet? Vem spelade? Och en följdfråga är: Hur ska vi idag kunna återskapa den klangvärld och den musik som ljud från orgelns pipor under 1700-talet?

Akademiens syfte

Lövstabruks Internationella Orgelakademi 2010 vill erbjuda en kreativ arena, där forskare, studenter, lärare i orgelkonsten och olika musiker samlas för att försöka svara på dessa frågor. Syftet ligger i linje med den funktionsbeskrivning för Cahmanorgeln Österlövsta församling tidigare gjort, t ex i samband med medelsanskaffningen till den senaste restaureringen av instrumentet, som ju är en nationell kulturskatt.

I medelsansökan till Kungafonden påpekades bl.a. instrumentets flerfaldiga uppgifter: *Att fungera i gudstjänstlivet, 2. att vara konsertinstrument och erbjuda lyssnaren rika musikupplevelser, 3. att ha en roll inom den högre utbildningen av organister och för forskningen, varvid instrumentet självt och dess implicita möjligheter undersöks och den repertoar som den kan brukas för, blir analyserad och föremål för interpretation och konstnärligt utvecklingsarbete.*

Cahmanorgeln som lärare

I allt framgångsrikt och konstnärligt högtstående musikutövande gäller att "samspelet" mellan exekutör, instrument och de verk som interpreteras är optimalt och idealiskt.

En violin tillverkad av Stradivarius berättar för violinisten hur hon eller han skall spela.

Detsamma gäller för Cahmanorgeln i Lövstabruk.

För att en musiker och åhörare skall kunna uppleva detta instrument maximalt krävs att den förre visar ödmjukhet och respekt gentemot orgeln. Det krävs att musikern har en mycket god teknik, men också lyhördhet och fantasi i harmoni med Cahmaninstrumentet. Ett par av de studenter som för några år sedan deltog i akademien sade: "Vi har nu arbetat i tre dagar på Cahmanorgeln och vi har under den tiden lärt oss mer av instrumentet än vi lärt oss av våra lärare under tre år..". Detta skall naturligtvis inte tolkas bokstavligt men säger något om det revolutionerande mötet mellan interpret och det unika instrumentet.

Den tidiga repertoaren för Cahmanorgeln

Vår akademi 2010 skall röra frågan om vilken musik vi vill kunna framföra på Cahmanorgeln och försöka leda fram till hur den tidiga repertoaren tedde sig. Det första att undersöka är den musik

